

M. O. Volš

Sjaj moč
života

Preveo
Nikola Pajvančič

■ Laguna ■

Naslov originala

M. O. Walsh

MY SUNSHINE AWAY

Copyright © 2015 by M. O. Walsh

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by arrangement with G. P. Putnam's Sons, a division of Penguin Group (USA) LLC, a Penguin Random House Company

Translation copyright © 2015 za srpsko izdanje, LAGUNA



Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Keti, koja me je zvala Ptica

Ti si mi sunce
jedino sunce
s tobom nijedan
dan nije siv
s tobom se penjem
na sve vrhunce
samo mi sijaj dok god sam živ

– Džimi Dejvis, guverner Luizijane
(1944–1948. i 1960–1964)

Za silovanje Lindi Simpson, zločin koji se dogodio na samom pločniku Ulice Borovog potoka, na istom onom pločniku na kome su nekada naši roditelji, puni optimizma, urezivali svoje inicijale, pre mnogo godina, kao stanovnici prve ulice u naselju Vudlend Hils u kojoj je na svakom placu podignuta kuća, osumnjičena su četvorica. Taj zločin je bilo nemoguće izvršiti po danu, kada smo se mi komšijska deca tociljali u automobilčićima, bojili kredom po prilazima ispred kuća ili jurili zmijske u slivnike za oluju. Ali noću, ulice Vudlend Hilsa prostirale su se prazne i tihe, sem zadovoljstva koje pružaju žabe kad pozdravljaju komarce koji se dižu u eskadrilama iz močvara iza naših kuća.

Te konkretne večeri, međutim, na mračnom pojasu ispod prve neispravne ulične svetiljke u istoriji Ulice Borovog potoka, neki čovek, ili možda momak, stajao je i držao dugačko uže. Jedan kraj tog užeta vezao je za banderu sa neispravnim svetlom pored ulice, a drugi je obmotao oko svoje šake. Pošto je mislio da ga niko ne vidi, otpuzao je u žbunje azaleje pored kuće Starog Kejsmora, dok ga je uže pratilo kao trag, i tu je

možda jednom ili dvaput oprobao povlačenje i zatezanje užeta preko pločnika. Onda je taj čovek, ili taj momak, znajući rutinu male Simpsonove, čekao da čuje čegrtanje njenog bicikla sa banana sedištem kako stiže iza krivine.

Trebalo bi da znate:

U Baton Ružu u Luizijani uvek je vruće.

Nema olakšanja čak ni kada se spusti noć. Nema pove-tarca da zaduva sa mračnih placeva i močvara, nema kiše da osveži. Umesto toga, kiša koja ovde padne preživi samo da se skuva na pločniku, da ti zamagli naočare, da te pritisne. I tako je taj čovek, ili taj momak, bez sumnje bio sav znojav dok je čučao u žbunju, bez sumnje su ga izujedali insekti. Ovde umeju da te živog pojedu. Da te čitavog prekriju. I zato nije čudno pitanje da li bi možda odustao od nasilja da je živeo na nekom milosrdnijem mestu. Važno je, verujem, kada pomislite na tog čoveka ili momka u žbunju, zapitati se da li bi ga možda jedan blagi lahor umirio, da li bi mu ublažio raspoloženje, da li bi ga naveo da se predomisli.

Međutim, to se nije desilo.

I zato se sve odigralo u tami, u gotovo potpunoj tišini, na vrućini, i Lindi Simpson se malo čega sećala sem da se ispred njenog bicikla iznenada pojavilo uže i kako joj se oštro zateglo preko grudi. Mnogo meseci kasnije, posle dugačke terapije, takođe se prisetila kako je bicikl nastavio da ide bez nje pošto je pala. Prisetila se kako ga nije ni videla da se pretura pre nego što joj je neko gurnuo čarapu u usta a lice joj nabio u travu. Silan pritisak na leđima. Grebanje asfalta po kolenima. I to će pamtiti. Onda nepoznat glas u uhu. Onda udarac u potiljak.

Bilo joj je petnaest godina.

To je bilo leto 1989. i niko nije uhapšen. Ne veruj onome što danas gledaš u krimi serijama. Na travnjaku Starog

Kejsmora nisu nađene vlasi. Uže nije poslato u laboratoriju. Sa našeg betona nije pokupljen nikakav uzorak DNK. I mada su ljudi iz Vudlend Hilsa spremno i iskreno odgovarali na sva pitanja koja im je policija postavljala, mada su se svojski trudili da pomognu, nije bilo nikakvih materijalnih dokaza.

Prvobitna četvorica osumnjičenih prema tome nisu postali zvanični osumnjičeni i protiv njih nije pokrenut postupak, pošto se silovanje desilo tako brzo i naizgled bez svedoka da je samo mesto zločina počelo da bledi istog časa kada je Lindi Simpson te noći došla sebi i odgurala bicikl kući, samo četiri kuće dalje, i spustila ga na uobičajeno mesto. Dodatno je izbledelo dok je ulazila na zadnja vrata i pela se u kupatilo, gde se istuširala vodom nepoznate temperature.

Ima trenutaka u mom životu kada zamišljam da je ta voda bila vrela. U nekim drugim trenucima, ledena.

Svejedno, Lindi nije sišla na večeru.

Njeni roditelji su verovatno mislili da brblja s drugaricom na telefonu, da obmotava žicu oko svojih mladih prstiju, sve dok njena majka, žena po imenu Pegi, nije krenula u večernji obilazak sa korpom za prljav veš. Onda je videla gaćice u kupatilu, istačkane svetlocrvenom krvlju, kako leže pored jedne patike. Druge patike, plave, ribok, nije bilo.

Tada je već njena kćerka Lindi ležala sklupčana u krevetu, u stanju šoka.

U krevetu koji je tog jutra bio dečji krevet.

Sada bi trebalo da ti kažem kako sam jedan osumnjičeni bio ja.

Saslušaj me.

Dozvoli da objasnim.

2

Dva kilometra od naselja Vudlend Hills nalazi se škola Perkins, za razrede od 4. do 12. To je privatna i bogato financirana ustanova. Ispred glavne školske zgrade dižu se veliki beli stubovi, a u senci hrastova pruža se valoviti travnjak. Stazice od cigala vijugaju kroz prostrano dvorište, svaka ukrašena bakarnim spomen-pločama, u čast pređašnjih dostignuća. Bilo je to ponosito mesto, i to s pravom. Iza glavnog kampusa, pored parkinga, nalazili su se teren za američki fudbal i altetska staza gde je Lindi Simpson odlazila tačno u pet sati svakog letnjeg popodneva i trenirala sa drugaricama dok sunce zalazi – teglila se, zagrevala, trčala, smejala se – sve do povratka kući na večeru, kroz nadolazeću tamu, u pola osam.

Dakle, negde između petnaest do pet i pet svakog letnjeg popodneva na izmaku osamdesetih godina prošlog veka, ja sam ležao na stomaku u dnevnoj sobi naše kuće i kroz žaluzine na velikim prozorima gledao kako se Lindin čas klavira završava i kako moj treba da počne. Na drugoj strani ulice i dve kuće dalje, staromodno odevena gospođa Morison izašla

bi iz kuće Simpsonovih. Ona je predavala u školi Perkins, mojoj školi, a leti je držala privatne časove, i bila je toliko fina da je teško zamisliti da ima makar i sporednu ulogu u priči koja ovako počinje. Oblačila se u vedre cvetne bluze sa naramenicama. Držala je fascikle prepune fotokopiranih skala i nota. Često je nosila šešire. Ona je bila nevinost u pozadini tog vremena. Mogli ste da je okačite o nebo ovog mesta. I mada sam se često žalio drugovima iz komšiluka da mrzim te časove, da mrzim nju, to nije bila istina.

Pre nego što je gospođa Morison stigla do pločnika ispred broja pedeset devet, Lindi Simpson je brzo izašla gurajući bajs. Deca, a mi smo svi tada bili deca, u to doba nikada nisu nosila kacige. I tako bi Lindi stala na ivici travnjaka da pokupi kosu. Vezala bi konjski rep, zadenula neki neposlušni pramen iza uha, i otišla.

Zbog krivine u našoj ulici i činjenice da se moja kuća nalazila na samom uglu, u samom pregibu, mogao sam da ispod žaluzina gledam Lindi Simpson kako vozi ka meni. A onda, pošto bih smislio gomilu scenarija u kojima ona silazi sa bicikla i stalnije ulazi u moj život, gledao bih je kako odlazi. Svakog dana u pet. Taj ritual je bio moje zadovoljstvo.

Na sebi je imala majicu bez rukava, tanak pamučni šorc i bila je zvezda atletskog tima.

Jedna od mnogih takvih uspomena na Lindi vraća me u dan trke koju su na odmoru za ručak smislili tipični osmaci. U Perkinsu smo svi nosili uniforme, bele košulje i plave pantalone, i dečaci koji su želeli da se trkaju često su dizali kragnu na košuljama i zavrtali nogavice kako je tad bilo moderno. To su bili dečaci koji su već imali devojke, dečaci koji su igrali u letnjim sportskim ligama i imali ravnu plavu kosu. Naša škola je bila mala i samo sam zbog toga često i ja bio među njima, mršav kao čačkalica i kovrdžav.

Tog dana je cilj bio stići do srednjeg hrasta, jedno pedeset metara daleko. Neizrečena nagrada bila je pola sata slave, možda prvi pupoljak nekakvog ugleda, i to je bilo sve. Klinci su pritezali pertle i rastezali tetive. Sećam se kako sam izvadio dve olovke iz džepa i stavio ih u travu dok je, iza nas, Lindi Simpson izašla iz biblioteke od crvenih cigala. Njoj je bilo petnaest, kao što sam rekao, bila je godinu dana starija od mene i prema tome išla je u srednju školu. To je bilo godinu dana pre nego što se sve desilo, pre nego što smo svi znali, tako da bez sumnje nisam bio jedini koga je zanimao svaki pedalj na njoj. Na sebi je imala isti karirani džemper kakav su nosile sve srednjoškolke i koji je otkrivao zlaćane ključne kosti i vitke listove, ali je Lindi na nogama imala plave kožne trkačke patike dok su druge devojke nosile platnene patike ili sandale. Ipak nije bila boginja. Bilo je devojaka čija su se imena žustrije izgovarala, drugih, lepših devojaka koje smo moji prijatelji i ja zamišljali u tami. Ali pošto je Lindi bila žensko i pošto je bila starija i pošto se malo golog glatkog članka videlo iznad njene bele pamučne čarape, imala je vlast nad svima nama na igralištu.

„Hoću i ja“, rekla je, i tako sam digao olovke sa trave.

Ja se nikada ne bih trkao protiv Lindi. Čitav život sam je gledao kako trči, kako pretiče čak i starije dečake u mom komšiluku a tu privilegiju nisam delio sa somovima na travnjaku. Gledao sam ih kako kreću ka drvetu, svi zajedno, i Lindin džemper kako joj igra oko nogu dok trči i sev ružičastih bokserica ispod, zategnutost njenih butina, još mi dolaze u snovima, ta mladalačka vizija, u neočekivanim trenucima kada sam sâm u autu.

I mada Lindi nikada nije bila muškarača, nije bila zdepasta ili prašnjava kakve su one često, redovno je sa nama jurcala po šumi iza naše četvrti. Igrala je fudbal sa nama na

ulici. Bila je brza. Bila je spretna. Nismo znali je li jaka pošto je niko nikada nije uhvatio. I zato kada je tog dana stigla do drveta pre mojih drugova i stavila svoje prste bez prstenja na glavu da ih zadirkuje, potražio sam pogledom nekoga u dvorištu da kaže: „Lepo sam vam rekao“ da dokažem kako smo Lindi i ja bili nekako, malčice povezani, ali sam bio jedini koji nije trčao za njom. Onda sam gledao Lindi kako mi maše tamo kod drveta, kao da smo kod nas u Ulici Borovog potoka i trčkaramo ka zgradi škole. Ne sećam se da sam joj uzvratilo mahanjem. Sećam se samo da sam zurio u zgradu u koju je ušla, zgradu srednje škole, i osećao sam se godinu dana daleko od nekakve vrste raja.

Sve ti ovo pričam zato što još nisam bio tamo, nisam bio u srednjoj školi, kada sam ležao na podu dnevne sobe i gledao je kako vozi bicikl. Bio sam mlad, običan dečak, a ipak mi nije smetalo što se gospođa Morison gega pred našu kuću svakog letnjeg popodneva u pet. Bio sam spreman da sviram skale ako ona to želi, na miris kafe u njenom dahu, da osetim njene hladne šake na svojim šakama. Bio sam spreman da ako je potrebno satima sledim njena uputstva. Što da ne? Kada Lindi prođe, moje bi se misli rasule za njom. U svojoj zatreskanosti nisam primećivao ništa drugo.

Sa gospođom Morison bio sam samo prsti.

Zato je istina da sam razmišljao o tome da imam Lindi Simpson jednako često i stalno kao što je to mogao svaki četrnaestogodišnjak tog vrelog leta osamdeset devete. Leta njenog silovanja. Istina je da nisam video razdvojene sudbine za nas dvoje.

Otvorio sam vrata gospođi Morison.

„Pogledaj se samo“, rekla je. „Svakog dana. Košulja ti je napred tako izgužvana.“

3

Početak tog istog leta, hiljadu devetsto osamdeset devete, kora naših lagerstremija počela je da se ljušti. To nije retkost. Halapljivo željne vrućine, te biljke se pružaju duž svih glavnih ulica i bulevara okruga Istočni Baton Ruž. Ako želite, svake godine možete da ih sasećete. Ništa im ne smeta. To je njihov dom i zbog toga naš jun uvek ispune ružičasti, crveni i ljubičasti cvetovi. U to doba, međutim, kada su u punom cvetu, dugački opiljci kore ljušte se sa njihovih debala. Leže u krugovima po korenju kao odbačene kože.

Kad sam bio mali, moj je zadatak bio da pokupim te kože kada sređujemo baštu. Tamo gde sam ja odrastao, tako deca pomažu.

I tako, jednom nedeljno, grabuljao bih bodljikave plodove koji su pali sa drveta likvidambara. Čupao bih divlju travu koja se širila preko našeg pločnika poput pipaka. A vrlo često su i drugi dečaci radili isto u svojim dvorištima. Nekoliko kuća niže, na primer, živeli su braća Kern, Bo i Djuk. To su bili momci koji petljaju oko starih automobila, momci koji imaju korisna znanja koja ja nisam imao predstavu kako

da steknem. Bo Kern, kome je tada bilo devetnaest, imao je zečju usnu i kratku, vojničku frizuru. Mučio je svog mlađeg brata Djuka, kome je bilo sedamnaest i koji je bio od onih momaka što imaju uspeha sa devojkama.

Razlog za taj uspeh ili njegova posledica bilo je to što smo Djuka Kerna gotovo uvek viđali golob do pojasa. Telo mu je bilo glatko i zategnuto, mišićavo i suvo, a bio je samozaljubljen. Sada kada se prisećam, shvatam da mi je bio idol. Kada god bih ga video kako radi go do pojasa na travnjaku i zamislio sebe u njegovim godinama, tela su nam bila ista. A ipak nije tako ispalo. On i njegov brat radili su teškom mašinerijom, trimerom i ručnom kosilicom, a ja sam grabuljao. Oni su čistili karburatore i zamenjivali svećice. Prekidali bi da se svađaju i tuku.

Ja nisam imao braće s kojima bih se tukao, već dve sestre, deset i jedanaest godina starije od mene, koje su se već odsele. Sa četrnaest sam bio premlad da vozim. Nisam imao pojma čak ni kako karburator izgleda i u životu me niko nikada nije udario. Dakle, živeli smo u istoj četvrti, naravno, braća Kern i ja, često smo se viđali, ali smo obitavali u različitim svetovima.

Isto bi se moglo reći i za našeg komšiju gospodina Landrija, čoveka koga ću kasnije morati često da spominjem, koga sam često viđao kako se vozi na kosilici za travu po velikom placu iza svog dvorišta. Ogroman čovek, gotovo dva metra visok i sto trideset kila težak, nosio je naočare za sunce i pamučne dokolenice i ponekad bi zaustavio kosilicu bez nekog posebnog razloga i odlazio u šumu. Onda bih ga video, često mnogo sati kasnije, kako se vraća. On i njegova žena imali su usvojenog sina po imenu Džejson, uznemirujućeg lika o kome ćemo takođe pričati.

Međutim, meni je najvažnije bilo što preko puta, dve kuće dalje, Lindi Simpson takođe radi u svom dvorištu. Plevila je korov iz leja sa cvećem i mela pločnik. Saginjala se, istezala mišiće i pružala mi obilne razloge da sednem ispod procvale lagerstremije da se ohladim. Njeni roditelji, tada još divan par, stavljali su na ogradu trema bokale sa hladnom vodom i crvenom limunadom. Onda bi stali na travnjak sa rukama na kukovima i pažljivo bi gledali, isto kao ja, Lindi kako se penje merdevinama da pokupi lišće iz slivnika za oluju. Smejali bi se nekoj porodičnoj šali koju ja nisam mogao da čujem i nisu imali pojma šta ih čeka. Lindi je nosila školske majice, sportske bruseve i ružičaste sportske šorceve. Imala je i zelenu narukvicu prijateljstva, koju joj je poslala drugarica za dopisivanje sa Jamajke.

Stvarno ju je trebalo videti.

Jednog dana, nekoliko nedelja pred zločin, petljao sam se sa opalom korom lagerstremije dok sam sedeo u travi i gledao Lindi, i video sam na jednom parčetu kore zlatnu nijansu smeđeg koja me je podsetila na boju njene kose, pa sam je iskidao na fine niti. Drugi komad je bio fin i tanak kao njen nos, tako da sam i njega stavio na travnjak ispred sebe. Onda sam našao čvornovat komadić, nalik na njene oči, i stavio ga na mesto. Valovitu drvenu traku, njenu bradu.

Okolo sam potražio komadiće koji će biti njene grudi, mekani oblik slova W, i njeno ponosito telo i dignute ruke, veliko slovo Y. Našao sam naopako slovo V koje će predstavljati njene noge i prineo ga uz svoj nos, udisao ono što sam mislio da je miris njenog kolena (flaster), unutrašnjosti njenih butina (sveća od vanile) i na kraju onaj deo njene anatomije koji mi je delovao kao najveća misterija. Smrznuo sam se kada sam video majku kako stoji iznad mene.

Pogledala je dole i videla šta sam napravio.

Osetio sam se razotkriveno. Osetio sam se ogoljeno. Osetio sam se posramljeno.

„O, dušo“, rekla je moja majka. „Jesam li to ja?“

Nije ona bila kriva.

Prosto je potcenila razdaljinu koja je već nastala između nas.

4

U letima pre tog, kada je meni bilo jedanaest a Lindi dvanaest, čopor nas dece proveo je dan sakupljajući mahovinu. Bili smo pozadi na neodržavanom delu našeg placa, gde smo često igrali fudbal i gađali zmije vazдушnim puškama. Bilo nas je petoro: Rendi Stiler, moj prvi komšija i najbolji drug, devojčica koju smo zvali Šašava Džuli (zato što su je naši roditelji tako zvali kada bi recimo markerom crtala viline konjice na rukama ili u dvorištu organizovala složene svadbene svečanosti za svoje mačke), Djuk Kern, Lindi Simpson i ja. Niko od nas nije tada išao u srednju školu, i takva plemena nisu bila neobična. Tog dana je ideja bila da napravimo najveću moguću gomilu mahovine, i to smo radili tako što smo iz zaleta skakali i čupali dugačke brade koje su visile sa drveća. Svaki put smo čupali čitave pregršti.

Kasnije sam saznao da su ti placevi iskorišteni za stambenu izgradnju, da tamo sada postoji Istočni Vudlend Hills i zbog toga razmišljam o tim stablima. Ti hrastovi su verovatno postojali još u doba Žana Lafita, dok je istraživao oblasti duž Misisipija. Ti hrastovi su skrivali tamnopusite Indijance Kušata, koji su lovili zečeve i jelene.

Za nas su bili teretana u džungli.

Djuk Kern, uvek visok, mogao je da se popne na koji god poželi tako što će uhvatiti najnižu granu i prebaciti noge preko glave, kao gimnastičar. Lakše je prilazio mahovini od nas, tako da nam je odozgo bacao čitave gomile. Rendi i ja smo sve skupljali na brdo, a Lindi ju je slagala i oblikovala. U međuvremenu, Šašava Džuli je sedela u travi i pravila ogrlice od deteline, kao da mi uopšte nismo tu.

Kada je naša družina obrijala sva stabla u okolini, imali smo gomilu dugačku gotovo dva metra i visoku gotovo petnaest centimetara. Stajali smo oko nje, zbunjeni i zadighani, pošto nismo bili smislili šta s njom da radimo kada je jednom napravimo. Čas kasnije, Lindi je predložila da je preskačemo.

Rendi se složio.

„Ako je dodirneš nekim delom tela, pojeli su ti ga aligatori“, rekao je. Kucnuo je mahovinu vrhom stopala, a onda bolno počeo da hramlje ukруг. „Onda moraš ovako da ideš.“

Šašava Džuli se nasmejala. Svi smo se nasmejali.

Djuk Kern je rekao da njemu liči na krevet.

Ta ideja mi se učinila toliko nemaštovitom, toliko nezanimljivom da sam se razočarao kada sam video njega i Lindi kako ležu. Sada je priča bila da je to kraljevski krevet, dostojan samo kralja i kraljice dvorišta. Za te titule nije bilo izbora, nije bilo rasprave među nama ostalima, ali nije bilo ni protivljenja. Ako ćemo u tim godinama da pravimo parove, jedino tako je imalo smisla. To smo svi shvatali. I tako je Rendi, uvek veran pratilac, preuzeo ulogu carskog stražara.

„Pazite, vaše veličanstvo“, rekao je. „Ako iskoračite iz kreveta, poješće vas ajkule.“

I Šašava Džuli se uskoro pojavila na sceni, bacala je detelinu ispred nogu kraljevskog para i prebiralala po nevidljivoj

harfi. Djuk i Lindi su se osmehivali. Pretvarali su se da piju iz draguljima optočenih pehara, da svojim žezlima diriguju svetom i da jedno drugo hrane groždem.

Djuk je rekao: „Lindi, moramo da imamo naslednika.“

Onda je Rendi zauzeo stav mirno. Rekao je: „Uljezi, oprez!“ i uperio zamišljeni mač ka ivici šume.

Pogledao sam i video gospodina Landrija kako tromo ide ka nama. Na sebi je imao zelenu majicu i plavi šorc, oboje natopljene znojem, a u ruci je držao dugačak štap za hodanje. Taj čovek me je užasavao. Sve nas je užasavao. Ne bez razloga.

Jedan od mojih razloga bio je da su ponekad, retko, dok je moj otac još živio s nama, ili kasnije, kada su moje sestre dolazile u posetu sa studija, moji sedeli pozadi u dvorištu duže nego što su prvobitno nameravali. Pala bi noć i možda bi na roštilju bio neki komad mesa, usamljeno svetlo sijalo je iz dubljeg kraja našeg bazena, sve je bilo prijatno od pevuckavog smeha moje majke u porodičnom razgovoru. Bilo je kao u raj.

Još i ređe, ali svejedno prečesto, čaroliju tih trenutaka kvarila je gromoglasna i nerazumljiva svađa gospodina Landrija i njegove žene Luiz, dve kuće dalje. I mada deca to ne razumeju, po zabrinutosti na obasjanim licima mojih znao sam da se tamo dešava nešto samo za odrasle, i da imam sreće što ne moram da sa tim imam posla. Sećam se jednom zvuka flaše koja se razbija sa prilaza Landrijevih, a drugog puta kako automobil turira bez razloga. Sećam se siline u njegovom glasu. A tu sam prvi put čuo izraz, čije doslovno značenje nisam shvatio, i koji je, mislim, izgovorila moja majka: „Naježim se samo kad pomislim.“

Zato mi je bilo drago što se gospodin Landri nije približavao. Samo nam je doviknuo:

„Je li, deco, jeste li videli nekog psa da jurca ovuda?“

„Nismo.“

Izgledao je kao da nam ne veruje.

„Ako ga vidite“, rekao je, „nemojte da mu prilazite. Ako ga vidite, dođite da mi javite.“

„Hoćemo, gospodine.“

Gledao sam gospodina Landrija kako se vraća u šumu i prelazi potočić. Štapom je ubadao u vodu. Imao je čupavu crnu kosu i po zanimanju je bio psihijatar.

Kada sam se okrenuo ka društvu, Lindi i Djuk su ponovo ležali na krevetu od mahovine, a razgovor sa gospodinom Landrijem već je bio zaboravljen. Kikotali su se i šaputali jedno drugome i ja sam gledao Lindi kako drži ruku na Djukovom stomaku, gde se igrala, vragolasto, njegovim pupkom.

Nekoliko dana posle toga, zazvonio nam je telefon. Majka me je odvela u kupatilo i prečešljala mi kosu prstima, držeći između zuba malu baterijsku lampu. Žilava i seda, rekla mi je, španska mahovina je živa, a među mnogim stvorenjima u njenoj perici nalaze se i vaške. I tako, pošto su ležali na krevetu od mahovine, Lindi i Djuk su dobili vaške. Majka mi je objasnila kako ih sada imaju svuda od glave do pete i kako se one, gotovo mikroskopski male, goste na svakom delu njihovog tela. Ponovo sam u mislima video tu scenu, i kako su na kraju jedno drugom pomogli da ustanu iz kreveta, kao da je između njih uspostavljena neka nova spona i pokušao sam da se prisetim rojeva sićušnih buba na njihovoj koži.

„Ništa nisam video“, rekao sam joj.

„Zato imaš mene da gledam umesto tebe“, odgovorila je.

Pretpostavljam, međutim, da je najvažnije u svemu tome bila zajednička istorija koju je taj događaj ustanovio između Djuka i Lindi. Od tada su često stajali zajedno po strani kada smo se mi ostali igrali. Djuk, kome je glava sutradan bila

obrijana, počeo je da je zove Kraljice. Lindi, koja tih godina nikome ne bi dozvolila da joj obrije glavu, nosila je Djukovu kapu za bejzbol da prikrije snažan miris sirćeta kojim joj je majka čistila kosu. Pila je iz njegove flaše gejtorejda, on je jeo slatkiše iz njene kesice i postalo je pravilo da će Djuk ama baš svaki put birati Lindi u svoju ekipu za fudbal, kao da ako je sa njim u ekipi nikako ne može da se povredi.

Nekoliko godina kasnije, posle zločina, kada smo Lindi i ja ostajali do kasno u noć da razgovaramo telefonom, ona mi je priznala da se u nedeljama posle kreveta od mahovine često iskradala iz roditeljske kuće i nalazila sa Djukom Kernom ispred njegove kuće. Rekla mi je da su se ljubili na haubi ševroleta iz '57. njegovog oca i da ga je pustila da joj zavuče ruku ispod košulje. Čudno, nisam osećao ni ljubomoru ni bes.

Bili su mladi. Oboje su bili prelepi.

Djuk Kern nikada nije bio osumnjičeni.

Bo Kern je, s druge strane, bio osumnjičeni. On je završio školu Perkins, ali jedva, godinu dana pre zločina. Bio je dobro poznat u gradu i sa svojom uznemiravajućom zečjom usnom i vojničkom frizurom bio je lako prepoznatljiv. Tinejdžeri i drugovi iz škole znali su ga kao tipa koji je uvek spreman da ode korak dalje od onoga što su se oni usuđivali da urade, i zato su ga zvali na sve akcije u društvu. Žurke po kućama bi se naglo prekidale kada bi Bo Kern srušio neki skupoceni stočić u napadu igranja. Devojke koje su pravile žurke plakale su kada bi ulubio haubu roditeljskih kola dok se pijan rvaao. On je bio tip koji će javno prihvatiti svaki izazov, očajnički pokušavajući da ostavi jak utisak na devojke kojima, svi su znali, nije bio zanimljiv.

Fudbalski treneri u školi Perkins znali su Boa Kerna kao priglupog momka koji je na leto pre završne godine narastao i razvio se u opasnog beka. To je bila jedina pozicija koju je mogao da igra, pošto nije potrebno apsolutno nimalo okretnosti. Jedina svrha te pozicije jeste da se igrač pretvori u raketu, u opsadnog ovna i uništi sve prepreke

koje mu se nađu na putu. Njegova žrtva stvara prostor za veštijeg beka trkača da se razmaše i postiže poene. To je veoma nezahvalna pozicija, a ipak se Bo Kern u prvih nekoliko utakmica na završnoj godini toliko istakao da je privukao pažnju skauta iz Milsapsa i koledža Belhejven, dva rivala iz Lige III u Misisipiju. To je bila velika vest. Navijačka društva napravila su transparente sa natpisima *Bo zna Blokiranje* i *To Bo!* pa su ih izlepili po ogradi oko fudbalskog terena pred utakmicu na koju su dolazili skauti. Bio je oktobar i još je bilo toplo.

Pre nego što se ta utakmica završila, Bo Kern je dvaput prekršio pravila, napravio tri lične greške, a onda je i izbačen zbog tuče sa protivničkim igračem, iz katoličke škole Dačtaun. I roditelji i navijači su pokušali da dobro odevenim skautima objasne da je to sigurno posledica treme, nekakva nesrećna anomalija, ali su ovi dovoljno videli. Zato su se moji vršnjaci uvek sećali Boa Kerna kada bi se našli na ivici nekog neuspeha. Ideja je bila da ako je *on* uspeo da maturira, ima nade za sve nas, a on je stvarno bio legenda. Zato je bio tip o kome su se mnogi pretvarali da znaju sve, što ljudi često čine, makar samo da bi ozbiljno klimali glavom kad se spomene njegovo ime.

Što se komšiluka tiče, kada je bila reč o Lindinom silovanju, on je takođe bio u centru pažnje.

Nije mu išlo naruku to što su u školi Perkins u Vudlend Hilsu telesni nedostaci bili tako retki. Nisam pamtio da je među decom bilo invalida. Nije bilo invalidskih kolica. Svi smo bili bela deca iz srednje i više klase, svi redom proizvod uspeha svojih roditelja i kada smo se igrali međusobno u školi, igrali smo se u ogledalu.

U takvom okruženju, zečja usna Boa Kerna umela je da uzdrma.

On je bio snažan tip, te maturaške godine nemoguće snažan, a nepravilna crta njegove usne stalno je otkrivala desni iznad njegovih prednjih zuba. Retko se osmehivao, i čak i kada bi to učinio, niste bili sigurni šta mu to znači. Dakle, moram da razmišljam o ljudima kao što je on, o deci možda od rođenja osuđenoj na okolnosti na koje nemaju nikakav uticaj. Kakve je on izgleda imao među nama? Koliko se rano određuje nečija budućnost?

Sećam se i drugih poput njega, kao što je bio dečak po imenu Čester Makridi.

Čester je bio mršav i bled, išao je sa mnom u razred i nije brijaio tamne malje koje su mu u srednjoj školi nikle na gornjoj usni. Nosio je flekave košulje i patike od kojih bi zasmrdela čitava učionica i izgledao kao neki prevarant-početnik, dečak koji bi radije da ga ne uznemiravaju u njegovom mračnom ćošku. U drugoj godini, devojka po imenu Misi Bojs tvrdila je da je Čester pokušao da je prošlog petka uhvati kod tezge za vreme fudbalske utakmice. Očajno nastojeći da i one budu poželjne, i druge devojke su se uskoro pretvarale da se i njima isto desilo i usledio je nadimak Čester Zver.

Kada smo ga pitali za to sa Misi, Čester nam je rekao: „Neki tip me je gurnuo na nju. Nisam ja kriv što je Super kučka tu stajala.“

Delovao je veoma iskreno i ja sam mu verovao.

Svejedno, mnogi od nas koji su ga poznavali počeli su da se pretvaraju da ga ne poznaju i on je do kraja srednje škole bio poznat kao Čester Zver, i to su za njega sigurno bile izuzetno mučne godine. Njegovo ime nam je bilo na usnama čak i na desetogodišnjici mature, pošto je malo pre toga bio optužen za seksualno uznemiravanje u lokalnoj sendvičari gde je radio. To mi nije delovalo kao ironija, kao

nekim drugim ljudima na godišnjici, već zapravo neumitni kraj ka kome smo ga usmerili u našoj mladosti. Čak i kao deca, razumeš, spuštamo svoje papirne čamce u potok. Gledamo ih kako odlaze.

Pošto sam čuo za taj događaj, otišao sam u lokalnu biblioteku da potražim novinski članak. Zurio sam u Česterovu fotografiju kada sam je ugledao između slika drugih kriminalaca u crnoj hronici i jedva sam ga prepoznao. Sada je imao bradicu, oštru i potkresanu, a kosa mu se proredila pa ju je začesljavao napred. Usta su mu bila mala. U članku je pisalo da je devojci bilo šesnaest i sinulo mi je da je Misi verovatno imala isto toliko kada je sve počelo, kao da nevolje nikada nisu sazrele. Osećao sam se kao saučesnik tih reči dok sam ih čitao i osetio sam iznenađujuće sažaljenje prema čoveku u koga se pretvorio.

Ipak, bilo je teško sažaljevati Boa Kerna, uprkos kartama koje mu je život podelio.

Besraman i zloban, Bo je svoj bes iskaljivao na ulicama dalje od Vudlend Hilsa, čak i u školi, i bio je na glasu kao nasilnik. Jednom je Boa kući dovela policija zato što je u parku Hajlend roud napao nekog dečaka znakom „stop“ koji je iščupao iz zemlje. Izvukao se uz obično upozorenje. Drugi put sam ga video kako bez nekog vidljivog razloga pesnicom probija prozor automobila na školskom parkingu.

Jednog dana posle fizičkog, u školi su svi pričali o sinoćnoj tuči na parkingu iza *Tako Bela*, gde je Bo Kern toliko strašno prebio nekog momka iz drugog kraja grada da je ovaj završio u bolnici. Rendi mi je ispričao da je posle tuče čuo kako je Bo pokušao da ubaci nesvesnog momka u kamionet nekog svog druga pre nego što stignu panduri pa je pobegao. To je bila samo glasina, priznao je, ali je nismo zaboravili.

„Gde je hteo da ga vodi?“, pitao me je Rendi. „Gde je kog đavola hteo da ga vodi?“

Stresli smo se od same pomisli.

A ipak u godini pošto je maturirao, Bo je dodatno podivljao.

Nisu ga primili ni na jedan koledž, nije dobio nikakvu sportsku stipendiju i umesto toga je noću radio kao izbavicač u *Sportzu*, lokalnom noćnom klubu blizu Državnog univerziteta Luizijane. Tokom tih meseci još je živio kod kuće i pijan se vraćao Ulicom Borovog potoka u tri i četiri ujutro, škripeći gumama dok skreće u očevom ševroletu. Posle samo dva meseca rada na tom mestu, Bo je dobio sudsku zabranu prilaska nekoj studentkinji engleskog, koja je redovno dolazila u bar. Onda su ga zbog toga otpustili.

U sudskim papirima, koji su dostupni uvidu javnosti, opisala je Boa Kerna kao „preteću priliku“ i žalila se da ima košmare zbog njegovog lica.

Sažela je ono što smo svi osećali.

Dokazni materijal se gomilao.

U mesecima neposredno pre silovanja, Bo Kern je usred bela dana slupao očev ševrolet. Slomio je prst momku iz susedne četvrti koji je upro prst u njega i optužio ga da vara na basketu. Svom bratu je nasred travnjaka napravio šljivu na oku. Pričao nam je priče o provaljivanju u automobile za vreme univerzitetskih fudbalskih utakmica i krađi kreditnih kartica. Ako bi neko drugi u ovoj četvrti progovorio, Bo Kern bi ga upitao: „Šta ti koji kurac gledaš, a?“

Kakve su bile posledice? Kuda je sve to vodilo?

Pretpostavljam da je to brinulo i naše roditelje kada su se raširile vesti o Lindinom silovanju. Zato sam, nedavno, kada sam počeo da se prisećam svega ovoga, pitao majku je li ona u početku sumnjala na Boa.

Rekla mi je da su, pošto je policija krenula od vrata do vrata da pita ljude u komšiluku jesu li videli nešto sumnjivo, Lindini roditelji i sami krenuli od kuće do kuće. Rekla je da su bili na ivici suza, da su jedno drugome pružali podršku. Rekla je da su izgledali umorno i staro. Pričalo se da Den Simpson, Lindin otac, posebno sumnja na Boa, uprkos činjenici da je ovaj imao alibi i svedoke koji su tvrdili da te noći nije bio kod kuće, a kada su Simpsonovi napokon posetili kuću Kernovih, Beti Kern, Boova majka, sela je sa njima u kuhinji. Onda, pre nego što je gospodin Simpson uopšte mogao da spomene kako želi da policija ponovo sasluša Boa, Beti Kern je briznula u plač.

Bila je neutešna.

„Tako mi je žao“, jecala je. „Znam šta mislite. To me ubija. I ja sam prvo na njega pomislila.“

Dakle, „Jesam“, rekla mi je majka. „Svi smo na njega pomislili.“